

АНОТАЦІЇ ВИСТУПІВ

Бажал Юрій,
д-р екон. наук, професор,
Національний університет
«Києво-Могилянська академія»

ПОШУКИ НОВОЇ ПАРАДИГМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ: *QUO VADIS*

Ключові слова: парадигми економічної теорії, доповідь Римського клубу, теорії вартості.

Iurii Bazhal,
Doctor of Science (Economics), Professor,
National University of Kyiv-Mohyla Academy

SEARCH FOR A NEW PARADIGM OF ECONOMIC THEORY: *QUO VADIS*

Key words: paradigms of economic theory, Club of Rome report, theories of value.

Парадигмальна критика сучасної економічної теорії переважно перебуває в дискусії інтелектуальних дискусій щодо природи трансформаційних тенденцій соціально-економічного розвитку, які гостро проявились після фінансово-економічної кризи 2008-2009 рр. Наукове та експертне середовище є одноставним у визначенні цих кризових явищ: уповільнення та зупинка економічного зростання, поширення бідності, збільшення нерівності та соціального розшарування, високе безробіття через впровадження нових технологій, особливо штучного інтелекту, глобальні екологічні виклики, вичерпаність природних ресурсів, зростання невизначеності тощо.

Проведений нами аналіз показав, що парадигмальний вимір цих розвідок повертає нас по суті до базових фундаментальних дискусій XIX та XX століть щодо прийнятності та ефективності різних типів соціально-економічного устрою. В найбільш агрегованому форматі це можна представити як протистояння ліберальної ринкової парадигми організації суспільних відносин, з одного боку, і телеологічної командно-адміністративної парадигми державного управління, з іншого. Сьогодні, як і півтора сторіччя тому, висувуються претензії до існуючої капіталістичної системи як причини виникнення зазначених фундаментальних криз. Проте, незважаючи на гостру критику капіталізму, прямо запропонувати нову командно-адміністративну систему в якості альтернативи ще мало хто з критиків наважується. Як це не дивно, одним з лідерів антиліберального концептуального наступу в економічній теорії стала впливова і авторитетна організація «Римський клуб». В його резонансній ювілейній доповіді до свого 50-ти річчя представлено позиції та посилання на роботи багатьох сучасних критиків капіталізму.

Сучасні економічні, фінансові та пандемічні кризи, а також проблеми реалізації цілей сталого розвитку вивели на поверхню соціально-економічних відносин принципово нові явища функціонування бізнесу, національних економічних систем та глобальних економічних взаємозв'язків, які поставили під сумнів канони існуючої економічної політики. Проте, критикам пануючого мейнстріму економічної теорії важливо не забувати, що за останнє сторіччя економічна теорія як цілісна система значно просунулась вперед у вирішенні тих проблем, на які не дає задовільних відповідей ортодоксальна неокласика. Економічна теорія продовжує розвиватись і давати відповіді на нові виклики. У нашій доповіді буде також розглянутий парадигмальний контекст трансформаційних проблем сучасної економічної політики.

Зайцев Юрій,

д-р екон. наук, професор,
Міжнародний європейський університет

НЕОЛІБЕРАЛІЗМ, ПОСТНЕОЛІБЕРАЛІЗМ І МОЖЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНИХ МОДЕЛЕЙ ЗРОСТАННЯ ДОБРОБУТУ СУЧАСНИХ НАЦІЙ

Ключові слова: лібералізм, неолібералізм, постнеолібералізм, людиноцентрична, трансгуманістична парадигма, революція 4.0, суперечності, моделі економічного та соціального розвитку.

Yurii Zaitsev,

Doctor of Science (Economics), Professor,
International European University

NEOLIBERALISM, POSTNEOLIBERALISM AND THE POSSIBILITY OF FORMING EFFECTIVE MODELS FOR INCREASING THE WELFARE OF MODERN NATIONS

Keywords: liberalism, neoliberalism, postneoliberalism, human-centered, transhumanist paradigm, revolution 4.0, contradictions, models of economic and social development.

Досліджено причини неспроможності неоліберальної парадигми обґрунтувати та забезпечити стійку здатність організації управління сучасним ринковим господарством та сучасним суспільством; визначено природу суперечностей, які поглиблюються внаслідок домінування неоліберальної парадигми розвитку в умовах революції 4.0 та глобалізації; проведено аналіз та сформульовано певні висновки та узагальнення щодо успішного функціонування моделей економіки, які націлені на врахування інтересів більшості громадян.